

SEGES

Kurset om pasning af kalve – modul 4

Manuskript – version 4.0

25. april 2018

Dette dokument er udarbejdet af:

Conzentrated A/S

Al revision og distribution af dette dokument skal

godkendes af ovenstående.

Forfatter: Christian Lykholt

Kontaktperson:

Christian Lykholt

Conzentrare ApS

Niels Jernes Vej 10

9220 Aalborg Ø

Læsevejledning

Scriptet består af 5 kolonner:

- **ID:** Nummereringen af hver frame afspejler strukturen. 1. er hovedmenupunkt, 1.1, 1.2 osv. er undermenupunkter. Er frame underlagt et menupunkt markeres de med bogstaver f.eks. 1_a, eller 1.2_b osv.
- **Titel:** Menupunktet – eller undermenupunktets – navn i programmet. Det er det der er synligt for brugeren i menuen og er en vigtig del af indholdet.
- **Speak:** Det der bliver sagt.
- **Tekst på skærm:** Det der skrives på skærmen.
- **Forslag til grafik:** De grafiske elementer der kommer på skærmen og en beskrivelse af sekvensen funktion. Beskrivelserne skal ses som forslag.
- **Noter/Interaktion:** Noter mellem os/er samt en uddybende beskrivelse af interaktionen på siden, hvis der er behov for dette.

OBS!

- **Cues: [1]** – Numre i brackets henviser til et bestemt sted i speaken, hvor et element (tekst/grafik) vises. Nummeret er knyttet til et element med samme nummer.
- **Brackets: [comment]** Er forklaringer på funktioner o.l. Alt indhold i brackets vises eller speakes IKKE.

Korrektturnøgle

Tekststykker med ændringer ift. sidste version er markeret med rødt.

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
0	Planlægning og styring af kalvepasningen	MODUL 4	MODUL 4	MODUL 4	MODUL 4
0.1	Teaser	[INGEN SPEAK]	Dette modul om pasning af kalve henvender sig til dig, der er leder af en bedrift. Modulet tager fat i, hvordan du forbedrer planlægning og styring af kalvepasningen.	[INGEN GRAFIK]	OBS: Dette felt skal ikke bruges i kurset. Teksten skal bruges på LMS som en overordnede beskrivende tekst af kurset.
0.2	Description	[INGEN SPEAK]	Kurset består af i alt fire afsnit: <ul style="list-style-type: none"> • råmælk og mælkefodring • hygiejne i kalvestalden • spot den syge kalv • planlægning og styring af kalvepasningen <p>Dette modul vil præsentere dig for forhold omkring råmælk, vinterfodring, pasning og hygiejne, som er gode at</p>	[INGEN GRAFIK]	OBS: Dette felt skal ikke bruges i kurset. Teksten skal bruges på LMS som uddybende tekst om indholdet i kurset. <ol style="list-style-type: none"> 1. korrektur 2. korrektur 3. korrektur

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
			<p>huske på, når du planlægger og styrer kalvepasningen på din bedrift.</p> <p>Modulet har en varighed af ca. 4 minutter.</p>		
1	Indledning				MODUL 4
1.1	Indledning	<p>[1] Dette modul om kalvepasning er primært henvendt til dig som leder på en bedrift.</p> <p>[2] Modulet indeholder gode råd, der sikrer at jeres bedrift har de bedst mulige rutiner omkring råmælk, vinterfodring, pasning og hygiejne.</p> <p>Modulet har en varighed af ca. 4 minutter.</p>		<p>[1] Billede af en eller flere raske kalv vises.</p> <p>[2] Grafik der illustrerer modulets opbygning.</p> <p>Vær obs på timing mellem grafik og speak.</p>	Indledning er kortet meget ned.
2	Råmælk				MODUL 4

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
2.1	BRIX-måler	<p>[1] Det er vigtigt at sikre kvaliteten af råmælken til kalvene, hver gang der malkes råmælk ud. Det er ikke tilstrækkeligt at vurdere råmælken ud fra farve og konsistens.</p> <p>[2] I bør kontrollere kvaliteten af råmælken med en BRIX-måler. [3] BRIX-procenten angiver et udtryk for indholdet af antistoffer.</p> <p>[4] Det er dig som leder, der skal sørge for, at dine medarbejdere er fortrolige med det fornødne udstyr, at det virker og at det bruges korrekt.</p> <p>[5] Fortæl også medarbejderne, at det er væsentligt, at BRIX-måleren er helt ren for at give et præcist resultat, [6] og informer dem om, hvordan den skal kalibreres forud for hver måling.</p> <p>Medarbejderne bør også vide, hvorfor dette er vigtigt. Det er med til at sikre, at de er motiverede for opgaverne.</p>	<p>[3] Tjek indholdet af antistoffer (IgG).</p> <p>[4] Vis medarbejderne: • Hvordan de bruger BRIX-måleren.</p> <p>[5] • Rengøring af BRIX-måleren.</p> <p>[6] • Kalibrering af BRIX-måleren før hver måling.</p>	<p>[1]</p> <p>[2] Billede af BRIX-måler.</p> <p>[3] Billedet af BRIX-måleren duses ned og teksten i [3]-[7] lægges ovenpå.</p>	<p>Ledelsen skal have det et niveau højere. Lone sender et oplæg på denne.</p>

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
2.2	Vigtigheden af råmælksens kvalitet	<p>[1] Det er vigtigt, at dine medarbejdere ved, hvorfor råmælksens kvalitet skal måles og hvilken indflydelse kvaliteten har på kalvens trivsel. Medarbejderne skal vide hvordan de skal håndtere de forskellige kvaliteter af råmælk.</p> <p>[2] Generelt bør råmælken have en BRIX-værdi på mindst 22 for at egne sig til kalvens første måltid.</p> <p>[3] Er værdien under 22 vil mælken egne sig bedre til kalvens følgende måltider på andet til fjerde levedøgn.</p> <p>[4] Hvis meget af råmælken har utilstrækkelig kvalitet med BRIX-værdi på under 22, kan det i mange tilfælde hjælpe at ændre rutiner, så kørerne bliver malket hurtigere efter kælvningen.</p> <p>[5] Selvom kvier generelt har lidt ringere råmælk end køer bør også kviernes råmælk måles. Kvier kan nemlig have god råmælk og ældre køer kan have dårlig råmælk.</p> <p>[6] Hvis der er mangel på råmælk af tilfredsstillende kvalitet, kan man styrke kalvene, ved at give dem yderligere 2 liter ekstra råmælk inden</p>	<p>[stilles op ved siden af hinanden]:</p> <p>[2] Kalvens første måltid: BRIX-værdi på mindst 22</p> <p>[3] Kalvens følgende måltider (2. – 4. levedøgn): BRIX-værdi kan være under 22.</p> <p>[stilles op under [2] og [3]:]</p> <p>[4] Meget råmælk under 22? Malk kørerne hurtigere efter kælvning.</p> <p>[5] Mål også kviernes råmælk.</p> <p>[6] Mangel på råmælk af tilfredsstillende kvalitet? Giv kalvene 2 liter ekstra</p>	<p>[1] Brug dette som duset baggrund for den tekst, der kommer frem:</p> <p>[2] Teksten kommer frem ovenpå billedet. Det kan evt. suppleret med tegning/billede af BRIX-måleren, hvor der står 29 på displayet:</p> <p>[3] Teksten kan suppleres med BRIX-målet, hvor der står 20 på displayet.</p>	

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
		for 6-12 timer for at sikre dem tilstrækkeligt med antistoffer.	råmælk inden for 6-12 timer.		
2.3	Første råmælk på din bedrift?	<p>[1] Det er vigtigt for kalvenes trivsel, at de får råmælken hurtigt. Det er forskelligt, hvordan bedrifterne sikrer at det sker. Hvordan sikrer I, at kalvene på jeres bedrift får råmælk inden 4 timer?</p> <p>Vælg dit svar på skærmen.</p> <p>[FEEDBACK A] Det er rigtigt. Det er en rigtig god rutine. Ved at tjekke kælvningsboksen som det sidste om aftenen og det første om morgenen sikrer I, at kalvene er kortest mulige tid uden opsyn. På den måde har I de bedste muligheder, for at de nyfødte kalve danner et godt immunforsvar.</p> <p>[FEEDBACK B] Det er ikke helt rigtigt. Det er ikke den bedste holdning. Selvom de fleste kalve selv finder ud af at patte koen, så viser undersøgelser, at mange af disse kalve alligevel optager for lidt antistoffer. Hvis I oplever problemer med</p>	<p>[1] Hvordan sikrer I, at kalvene på jeres bedrift får råmælk inden 4 timer?</p> <p>Vælg dit svar på skærmen.</p> <p>[A] Vi tjekker kælvningsboksen som det sidste om aftenen og det første om morgenen og giver altid en nyfødt kalv råmælk, så snart vi ser den.</p> <p>[B] Koen sørger for det. Det blander vi os ikke i.</p> <p>[C] Det er mig som leder på bedriften, der sørger for at koordinere dette arbejde og sikrer, at det har høj prioritet. Vi overvåger kørerne, når de skal kælte, så vi sørger for at de får det, så hurtigt som muligt.</p>		<p>Jeg har ikke brugt spørgsmålet som en del af en test, men mere som en "stop-op og tænk"-øvelse i forbindelse med de andre informationer om mælk. Det vil fungere bedre.</p> <p>Jeg synes ikke som sådan, at lederne skal have en decideret test.</p>

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
		<p>kalvene, så bør I få tjekket antistofniveauet i blodet på 10-12 kalve, der er 1-7 dage gamle.</p> <p>[FEEDBACK C] Det er ikke helt rigtigt. Det er ikke en optimal rutine. Kælvningsboksen er uden overvågning i mange timer i løbet af natten. Hvis en kalv fødes om aftenen eller natten, kan der gå meget lang tid, inden den får sin første råmælk. Har I fokus på at give nyfødte kalve råmælk som en af de første morgenrutiner på jeres bedrift?</p> <p>[FEEDBACK D] Det er ikke helt rigtigt. Det er ikke optimalt. Husk at det er dit ansvar, at dine medarbejdere har tid til at prioritere tildelingen af råmælk som en vigtig hasteopgave. Ellers kan I risikere at komme for sent i gang og så er der risiko for, at det får varig effekt på kalvens sundhed og dens præstation senere i livet.</p>	<p>[D] Vi gør det så snart, der er tid i løbet af dagen.</p> <p>[FEEDBACK A] Det er en rigtig god rutine. Ved at tjekke kælvningsboksen som det sidste om aftenen og det første om morgenen sikrer I, at kalvene er kortest mulige tid uden opsyn. På den måde har I de bedste muligheder, for at de nyfødte kalve danner et godt immunforsvar.</p> <p>[FEEDBACK B] Det er ikke den bedste holdning. Selvom de fleste kalve selv finder ud af at patte koen, så viser undersøgelser, at mange af disse kalve alligevel optager for lidt antistoffer. Hvis I oplever problemer med kalvene, så bør I få tjekket antistofniveauet i blodet på 10-12 kalve, der er 1-7 dage gamle.</p> <p>[FEEDBACK C] Det er ikke en optimal</p>		

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
			<p>rutine. Kælvningsboksen er uden overvågning i mange timer i løbet af natten. Hvis en kalv fødes om aftenen eller natten, kan der gå meget lang tid, inden den får sin første råmælk.</p> <p>Har I fokus på at give nyfødte kalve råmælk som en af de første morgenrutiner på jeres bedrift?</p> <p>[FEEDBACK D]</p> <p>Det er ikke optimalt. Husk at det er dit ansvar, at dine medarbejderne har tid til at prioritere tildelingen af råmælk som en vigtig hasteopgave.</p> <p>Ellers kan I risikere at komme for sent i gang og så er der risiko for, at det får varig effekt på kalvenes sundhed og dens præstation senere i livet.</p>		
3	Vinterfodring og pasning				MODUL 4

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
3.1	Mælkemængde vs. udetemperatur	<p>[1] Kalvedødeligheden stiger hvert år i vinterhalvåret, men det kan undgås.</p> <p>Som leder har du mulighed for at sikre, at kalvepasningen bliver opprioriteret i vinterhalvåret.</p> <p>[2] Vær opmærksom på, at mælkemængden bliver opjusteret til de yngste kalve allerede når dagtemperaturen kommer under 15 grader. [3] Du skal sørge for, at dine medarbejdere ved, hvornår de skal tildele ekstra mælk, hvor meget ekstra, de skal tildele, og hvor længe de skal blive ved med det.</p> <p>[4] Aftal faste rutiner på jeres bedrift, så alle er klar over, hvem der har ansvaret for hvad.</p>	<p>[2] Mælkemængden skal opjusteres til de yngste kalve (ved dagtemperatur under 15° C)</p> <p>[3] Medarbejderne skal vide:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hvornår der skal gives ekstra mælk • hvor meget ekstra • hvor længe <p>[4] Aftal faste rutiner.</p>	<p>[1]</p> <p>[2]-[5] Teksten placeres i en tekstboks ovenpå billedet.</p>	
3.2	Tjek optagelsen af antistoffer	<p>[1] Hvis I oplever mange syge kalve selv om I synes, at I håndterer dem korrekt, kan det være en god idé at få besætningsdyrlægen til at tjekke, om kalvene optager antistoffer nok fra råmælken.</p> <p>[2] Dyrlægen kan, ved at tage blodprøve af 10-12 kalve i alderen 1-7 dage og måle indholdet af</p>	[ingen tekst på skærm]	<p>[1] Syge kalve vises + dyrlæge tegnes.</p> <p>[2] Vis billede af blodprøveudtagning. Fremsendes 1/11 af HLM:</p> <p>[3] Vis dette billede:</p>	

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
		<p>antistoffer, få en klar indikation på kvaliteten af råmælksforsyningen i besætningen.</p> <p>[3] Det kan også være en god investering, at få indført som en fast rutine, selv om I ikke oplever særlige problemer. Så har I altid styr på om jeres arbejde med råmælkshåndteringen og fodring af de nyfødte kalve fungerer optimalt.</p>			
3.3	Strøelsesniveau	<p>[1] Det er også dit ansvar som leder, at sætte særligt fokus på strøning af kalvene i hele vinterhalvåret.</p> <p>[2] Det er dig, der skal gøre opmærksom på, hvornår halmmængden skal opjusteres og [3] vise dine medarbejdere, hvordan en velstrøet kalveboks skal se ud. Det kan være svært for en medarbejder at vide, hvad du mener, hvis du siger, at kalvene skal have "rigeligt med halm".</p> <p>[4] Husk, at kalvene skal have så meget halm, at man ikke kan se deres ben, når de ligger ned.</p> <p>Vær opmærksom på, om I strør på et hensigtsmæssigt tidspunkt. [5] Kalvene skal ligge tørt og godt hele døgnet – [6] også i de kolde</p>	<p>[2] Du skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gøre opmærksom på, hvornår halmmængden skal opjusteres [3] • vise hvordan en velstrøet kalveboks skal se ud. <p>[4] Husk, at kalvene skal have så meget halm, at man ikke kan se deres ben, når de ligger ned.</p> <p>[5] Kalvene skal ligge tørt og godt hele døgnet</p>	<p>[1]</p> <p>[6] Grafikken viser, at det bliver nat med mørkere himmel og stjerner.</p> <p>[7] Skærm ryddes for indhold og der vises en tegning af en mand der falder på knæ i en kalveboks med halm, jf. beskrivelsen i speaken.</p>	

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
		<p>nattetimer. Hvis man for eksempel strør om formiddagen, er det ikke sikkert, at samtlige kalve har tilstrækkeligt med halm om natten. Måske er det nødvendigt, at I indfører nogle andre rutiner?</p> <p>[7] Du kan også sammen med dine medarbejdere lave "knætesten". Hvis du falder på knæ i kalveboksen, må dine bukseknæ ikke blive våde. Heller ikke når det er adskillige timer siden boksen er strøet. Boksene skal gerne kunne bestå testen lige inden der strøs næste gang.</p>			
4	Hygiejne				MODUL 4
4.1	Kvalitetssikring af hygiejne	<p>[1] Sørg for, at alle ved, hvordan I sikrer en god hygiejne på jeres bedrift.</p> <p>[2] Vis medarbejderne, hvordan man rengør og desinficerer korrekt, i stedet for blot at fortælle dem det. [3] Måske er det relevant at fortælle, hvor lang tid, det er okay at bruge på opgaven. Og måske skal du selv prøve først, for at finde ud af, hvor lang tid det tager.</p> <p>[4] Det er også en god kvalitetssikring at én medarbejder gør</p>		<p>[1] Genbrug tegning af inventar</p> <p>[2] Tegning af leder med højtryksrensere og åndedrætsværn (se film om rengøring) og medarbejder ved siden af inventar.</p> <p>[3] Vis ur-ikon.</p> <p>[4] Forstørrelsesglas i den ene hånd på medarbejderen som symbol på at han/hun kontrollerer arbejdet. Og thumb up med den anden hånd.</p>	

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
		rent, hvorefter en anden kontrollerer, at det er gjort ordentligt.			
4.2	Desinfektion i vinterperioden	<p>[1] Virkningen af desinfektionsmiddel aftager væsentligt, når temperaturen falder til under fem graders varme.</p> <p>[2] Det er dit ansvar som leder, at gøre medarbejderne opmærksomme på, at der skal ændres praksis i forhold til desinfektion, når det er koldt.</p> <p>[3] En løsning kan være at øge koncentrationen af desinfektionsmiddel ud fra vejledningen på det enkelte produkt.</p> <p>[4] Det kan evt. suppleres med brug af en varmere desinfektionsopløsning. Denne</p>	<p>[2] Ændret praksis i forhold til desinfektion:</p> <p>[3] • øg koncentrationen af desinfektionsmiddel</p> <p>[4] • brug evt. en varmere desinfektionsopløsning</p> <p>[5] I frostvejr:</p> <p>[6] • flammedesinfektion med en ukrudtsbrænder (mod coccidiose og cryptosporidiose)</p>	<p>[1] I den ene side af skærmen vises et gammeldags termometer, hvor temperaturen viser 3-4 grader. I midten genbruges tegningen af kalveboksen fra modul 2 ID 2.2:</p> <p>[2]-[4] Tekst kommer frem i tekstboks.</p> <p>[5] Termometeret falder til minus 5 grader.</p>	

ID	Titel	Speak	Tekst på skærm	Forslag til grafik	Noter/Interaktion
		<p>afkøles dog hurtigt ved kontakt med et koldt gulv eller inventar.</p> <p>[5] I frostvejr er de fleste desinfektionsmidler virkningsløse. Et godt alternativ kan være [6] brug af flammedesinfektion med en ukrudtsbrænder. Flammedesinfektion er specielt effektivt over for coccidiose og cryptosporidiose.</p> <p>[7] Du kan se farmtest om rengøring og desinfektion på farmtest punktum dk. [8] Der er også lavet flere film om emnet, der findes på landbrugsinfo.</p>	<p>[7] Farmtest om rengøring og desinfektion: www.farmtest.dk</p> <p>[8] Film på: www.landbrugsinfo.dk/kv ægfilm</p>		
5	Afslutning				MODUL 4
5.1	Afslutning	<p>[1] Modulet er slut.</p> <p>Vi håber, du vil gøre brug af de råd og tips vi har givet dig i dette modul, og skabe nogle gode forhold for kalvesundheden på din bedrift.</p> <p>Tak for din tid og god arbejdslyst!</p>		[1] Tegning af glad landmand med en sund kalv ved sin side.	